

Kommunal- og regionaldepartementet.

Vår ref: 207.05/IMC

25. august 2011

Akademikernes hørings svar – NOU 2011:3 Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet.

Akademikerne viser til utsendte høringsbrev. Ved en inkurie har vi ikke mottatt denne, og vi ber om at vår høringsuttalelse blir tatt med i vurderingen, på tros av at den kommer etter den formelle høringsfristen. Saken har vært forelagt Akademikernes medlemsforeninger. Vedlagt er uttalelsene fra Samfunnsviterne og Den norske legeforening.

Akademikerne ønsker å påpeke at utredningen er i overkant generell og at det skilles for lite mellom ulike typer kompetansearbeidsplasser og ulike grupper akademikere. Dermed blir tiltakene i for stor grad generelle, og vi frykter de i for liten grad blir målrettet og effektive.

Kommunene er satt til å løse et viktig samfunnsoppdrag og kan kalles ”velferdsstatens hoved-leverandør”. Dermed blir det viktig å se på hva som er de avgjørende forutsetningene for at kommunene skal løse sine oppgaver på en god måte. Særlig kommuner i mindre sentrale strøk har store problemer med å rekruttere akademisk og annen høykvalifisert arbeidskraft.

Gjennom ulike undersøkelser har både Akademikerne og flere av Akademikernes medlems-foreningen sett at det er store forskjeller i hvordan ulike kommuner bruker akademisk arbeidskraft. Blant annet har Norges Juristforbund vist at kun en av tre norske kommuner har ansatt en jurist, og Akademikerne har gjennom sine medlemsundersøkelser jevnlig avdekket at kommunal sektor er en lite attraktiv sektor for personer med akademisk utdanning. De problemstillingene utvalget reiser blir svært sentrale sett opp mot målet om et likeverdig tjenestetilbud til alle innbyggere i hele landet.

Akademikerne hadde gjerne sett at utvalget hadde lagt mer vekt på virkemidler rettet mot entreprenørskap og nyskaping. Det er viktig å ha fokus på entreprenørskap innen ulike akademikergrupper. Sammensetningen i arbeidsstokken har endret seg betydelig, og samfunnsutviklingen har vært formidabel, de siste tiårene. Fremskrivning av tidligere erfaringer gir ikke dermed et godt bilde på potensialet i en forsterket satsning på akademisk entreprenørskap.

I tillegg til de vedlagte uttalelsene viser vi til Teknas høringsuttalelse, avgitt direkte til departementet.

Med vennlig hilsen

Akademikerne

Ivar Munch Clausen

Rådgiver

Vedlegg 1 – Høringsuttalelse fra Den norske legeforening

Akademikerne
v/Ivar Munch Clausen
Ivar.Munch.Clausen@akademikerne.no

Deres ref.:

Vår ref.: 11/3486
27.07.2011

Dato:

Høring - NOU 2011: 3 Kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet

Det vises til e-post fra Akademikerne datert 7. juni 2011, vedrørende høring av NOU 2011: 3

Kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet.

Innledende bemerkninger

Det bemerkes at utredningen er svært generell, og at det ikke differensieres mellom de ulike akademikergrupper eller kompetansearbeidsplasser. Av denne årsak er det vanskelig å kommentere utvalgets forslag til tiltak. Det hadde vært ønskelig med en utredning med et noe høyere presisjonsnivå, hvor tiltak vurderes konkret i forhold til ulike bransjer og arbeidsplasser.

Legeforeningen arbeider for at befolkningen skal tilbys helsetjenester av høy kvalitet uansett hvor i landet man bor. Pasienter med samme behov skal få samme medisinske oppfølging og hjelp uavhengig av bosted. Videre må pasientene oppleve at helsetjenesten fungerer som en effektiv helhet, samt at disse tjenestene kan nås raskt. Det er nødvendig å finne en god balanse mellom sentraliserte og desentraliserte helsetjenester. Ved vurderingen av hvordan helsesektoren bør organiseres, må det altså tas geografiske, befolkningsmessige og faglige hensyn.

Hvorvidt organisering av helsesektoren også skal brukes som et distriktspolitisk virkemiddel for å oppnå ”*et politisk mål om en balansert utvikling i ulike deler av landet*” og ”*fremme en regional balansert inntektsutvikling og sikre full ressursutnyttelse*” (utredningen side 10, venstre spalte), reiser flere spørsmål. Legeforeningen legger vekt på mulighetene for tilstrekkelig kvalitet i helsetjenesten og kompetanseutvikling. Vi legger også vekt på at visse helsetjenester klart defineres med innholdsmessige kjennetegn, som for eksempel sykehus. Legeforeningen har også tatt til orde for at det stilles krav som innebærer at befolkningen over hele landet får likeverdige helsetjenestetilbud, noe som også stiller krav til kvalitet og innhold.

Utvalgets vurderinger av organisering av helsesektoren og kommunale arbeidsplasser Organisering av helsesektoren behandles svært knapt i utredningen.

Utvalget vurderer det slik at ”spesialisthelsetjenesten sysselsetter viktige kompetansearbeidsplasser over hele landet. Samhandlingsreformen og andre tiltak for å få større og sterkere lokale kompetansemiljøer vil kunne bidra til bedre spredning av kompetansearbeidsplasser. Samtidig gir Samhandlingsreformen også muligheter for regional spesialisering og styrkede regionale fagmiljøer” (utredningen side 99, venstre spalte). Utvalget foreslår ingen konkrete tiltak for å sikre rekruttering til helsesektoren i distriktene. Det uttrykkes heller ingen ambisjoner for om eller hvordan, organiseringen av helsesektoren kan benyttes som et distriktspolitisk virkemiddel.

Det knyttes imidlertid noen bemerkninger til kommunale arbeidsplasser. Disse bemerkningene er også anvendelige i forhold til kommunale helsetjenester. Utvalget påpeker ”at kommunale funksjoner representerer viktige kompetansearbeidsplasser mange steder”. Videre sies det at ”[sammenslåing] av kommuner kan styrke kompetansen og kvaliteten på tjenesteproduksjonen gjennom større fagmiljøer” og at slike fagmiljøer er ”mer attraktive for høyere utdannede personer og kan virke positivt for rekruttering. Ulike former for formalisert samarbeid mellom kommuner kan også gi den samme effekten gjennom at de åpner for større fagmiljøer” (utredningen side 100, venstre spalte).

Legeforeningen støtter disse synspunktene. Også i helsesektoren vil oppbyggingen av sterke fagmiljøer være et viktig virkemiddel for å tiltrekke kompetanse til stillinger og steder som tradisjonelt har vært ansett noe mindre attraktive. Som ledd i denne oppbyggingen er det behov for nytenking rundt lokalisering og organisering av flere deler av helsetjenestene.

Som nevnt ovenfor ønsker Legeforeningen gode helsetjenester over hele landet, og å sikre befolkningen lik tilgang på disse. Vi vil derfor peke på enkelte deler av helsetjenesten hvor det er muligheter for forbedring, og hvor slike forbedringer kan tenkes å ha gunstig påvirkning på lokalisering av kompetansearbeidsplasser rundt om i landet.

Generelt om rekruttering av helsepersonell til kommunene

Rekrutteringsbehovet i helsesektoren tilsier at arbeid i sektoren fremstår som attraktive yrkesvalg. Det må bygges attraktive fagmiljøer, og status og prestisje for disse områdene må styrkes.

Å skape attraktive arbeidsplasser i helse- og omsorgstjenesten innebærer også å tilby tilfredsstillende vilkår. Helsepersonellet må ha trygge og gode arbeidsforhold. Uønsket deltidsarbeid og midlertidige ansettelse må minimaliseres. Avtaler med næringsdrivende helsepersonell må være langsiktige.

I dag er det betydelige variasjoner mellom kommunene når det gjelder tilbudet av helsetjenester, med unntak av fastlegeordningen som er en nasjonal ordning. Mange kommuner kan nok oppleve at de er for små til å gi et bredt kommunehelsetjenestetilbud til sin befolkning – på tross av gode intensjoner om helsesatsing. Som eksempel kan nevnes legevakt og utvikling av større fagmiljøer i sykehjem. Kompetanseheving og rekruttering skjer gjennom oppbygging av gode

fagmiljøer, gjerne interkommunalt.

Legeforeningen støtter således Utvalget i deres vurderinger av hvordan kommunesektoren kan gjøres mer attraktiv som arbeidsplass.

Sykehjem

Sykehjem er blant de kommunale helsetjenester hvor det over tid har vist seg å være behov for særskilte tiltak for å heve kvaliteten og styrke rekrutteringen. Dagens legedekning på sykehjem varierer sterkt mellom kommunene. I dag er det ingen ledige legestillinger i sykehjem, men likevel mangel på tilbud om medisinsk behandling. Dette innebærer at pasienter med samme behov ikke får samme medisinske oppfølging og hjelp uavhengig av hvor de bor.

For å fremme rekrutteringen av høyt kvalifisert personell til omsorgstjenesten, er det viktig også her å bygge opp sterke og gode fagmiljøer. Legeforeningen har lenge arbeidet for nasjonale bemanningsnormer på sykehjem, da lokale bemanningsnormer ikke har hatt tilstrekkelig effekt. Utvikling av fagmiljøer i sykehjemsmedisin, gjerne gjennom interkommunalt samarbeid, kan være et rekrutteringsvirkemiddel til sykehjemsmedisin.

Legevakt

Sammen med sykehjemstjenesten, er legevaktstjenesten blant de kommunale helsetjenestene hvor tjenesten som tilbys ofte ikke holder høy nok kvalitet. Også her er det behov for større enheter som overskrider dagens kommunegrenser.

Dårlig organiserte legevaktordninger med hyppige legevakter, særlig i distriktene, hemmer rekrutteringen. Legeforeningen mener interkommunalt samarbeid kan avhjelpe disse problemene og dermed styrke rekrutteringen.

Fengselshelsetjeneste

Det er i dag store variasjoner mellom kommunene i helsetjenestetilbudet til innsatte i fengsler. Fengselslegers kompetanse må styrkes og rekrutteringen til disse stillingene må bedres. I denne sammenhengen er det vesentlig å se på legens rolle og ansvar i forholdet til fengselsledelsen, noe flere saker med suicid i fengsler har illustrert.

For at helsetjenesten i fengsler skal få det nødvendige løft i kvalitet og fagmiljø må flere kommuner samarbeide om tilbudet. Mange kommuner vil ha for begrensede ressurser til å kunne ivareta dette på en god måte.

Kommuneoverlege-stillinger

For å sikre rekruttering til funksjonen som kommuneoverlege, må det foretas en gjennomgang av rolle, ansvar og arbeidsvilkår. Små stillingsbrøker og uklar forankring bidrar til at kommuneoverlegenes kompetanse ikke benyttes på en god nok måte. Mange steder er kommuneoverlegefunksjonen avgrenset og plassert fjernt fra både rådmann og fastleger. Legeforeningen mener at kommuneoverlegen må inn i kommuneledelsen. Videre må også kommunene gi rammebetingelser som fremmer rekruttering.

Kommuneoverlegen må ha det medisinskfaglige systemansvaret i kommunen og kan ha en overordnet og koordinerende funksjon for de offentlige allmennlegeoppgavene. Det kan være felles kommuneoverlege for flere kommuner som en interkommunal ordning. Slik kan det dannes fagmiljøer innen f.eks. sykehjemsmedisin, legevakt, veiledning av leger i spesialisering og turnusleger, mv.

Ved å se de ulike arbeidsoppgavene og stillingene som kommunene har ansvar for, i sammenheng, kan man skape mer robuste miljøer og arbeidsplasser. Dette kan igjen ha slike positive ringvirkninger som Utvalget skisserer i utredningen punkt 4.3.8 om *"Regionale sentra og nettverkseffekter"*.

Nasjonal sykehusplan og lokalsykehus

Legeforeningen mener at det som en del av Nasjonal helse- og omsorgsplan, må utarbeides en Nasjonal sykehusplan. Sykehusplanen må inneholde nasjonale minstekrav til hvilke helsetjenester som skal tilbys på et lokalsykehus og hvor de skal ligge. Det må tas

geografiske, befolkningsmessige og faglige hensyn ved vurderingen av hvilke akuttoppgaver sykehuset skal ivareta ut over minstekravet. Ved noen akuttmedisinske tilstander vil reisetid til sykehus med nødvendig kompetanse være avgjørende. Det vil derfor være nødvendig å ha noen sykehus også på steder hvor det ikke er tilstrekkelig befolkningsgrunnlag, da avstandene ellers blir for store. En nasjonal sykehusplan må beskrive hvordan dette kan gjøres, herunder hvordan rekruttering, ivaretagelse av kompetanse, utdanning og sikring av et tilstrekkelig økonomisk grunnlag skal skje ved slike sykehus.

I en slik plan vil det også selvfølgelig være muligheter for å foreta distriktpolitiske vurderinger. Planene kan dermed også benyttes som et virkemiddel for å sikre at statlige kompetansearbeidsplasser legges til de områder som bidrar til å fremme regional balansert inntektsutvikling og full ressursutnyttelse.

Med hilsen
Den norske legeforening

Anne Kjersti Befring
Fung. generalsekretær

Lene Brandt Knutsen
Rådgiver

Vedlegg 2 – Høringsuttalelse fra Samfunnsviterne

Samfunnsviterne

Akademikerne
Fridtjof Nansens plass 6
0160 Oslo

Innspill fra Samfunnsviterne til Akademikernes svar på høring om NOU 2011: 3 Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet,

Innledning

Kommunal- og regionaldepartementet sendte den 31. mars 2011 en høring om NOU 2011: *3 Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet*. Utvalgets mandat er å foreslå tiltak for å sikre at kompetansearbeidsplasser og nye statlige arbeidsplasser blir spredt i hele landet og for sikre rekruttering til kompetansearbeidsplasser i distriktene.

Utvalgets hovedkonklusjon er at god spredning av kompetansearbeidsplasser forutsetter robuste, regionale arbeidsmarkeder som i et globalt marked er attraktive både for virksomheter og arbeidstakere med høy kompetanse. Utvalget mener det er behov for en gjennomgang av virkemiddelbruken og foreslår prioritering av næringsstøtte rettet mot omstilling, insentivordninger for lokalisering av statlige arbeidsplasser utenfor storbyregionene, utvikling av regionale traineeordninger, etter- og videreutdanning for omstilling, risikoavlastning for etablering av kommunale utleieboliger, næringsrettet videregående utdanning (TAF) og internasjonale skoler. Samferdselstiltak og satsing på digital infrastruktur anses også som en nødvendig forutsetning.

Samfunnsviterne støtter mange av de vurderinger utvalget har gjort og de tiltakene som foreslås. Samfunnsviterne har imidlertid følgende innspill:

Lønns- og arbeidsvilkår

Utvalget har pekt på at lønns- og arbeidsvilkår er viktige både for å rekruttere og for å holde på arbeidskraft, og trekker fram at kommunene må tenke langsiktig og investere tilstrekkelig i arbeidsplassene og i de ansatte. Samfunnsviterne mener at dette er et moment som er viet liten plass i utredningen, men som er svært viktig.

Samfunnsviterne vil peke på at den demografiske utviklingen tyder på at offentlig sektor kan oppleve mangel på arbeidskraft i nær framtid, i tillegg til at mye fortsatt kan gjøres for å forebygge sykefravær og uførhet og sikre mangfold og bedre inkludering av ulike arbeidstakergrupper som står utenfor arbeidslivet. Samarbeidet mellom partene i arbeidslivet kan gi viktige bidrag her og samtidig bidra til å styrke offentlig sektors omdømme som et attraktivt alternativ for arbeidstakere med høy kompetanse.

Utvalget anbefaler at det som ledd i statens organisasjonsutvikling og personalpolitikk legges mer systematisk til rette for fjernarbeid og stedsuavhengige arbeidsplasser. Samfunnsviterne mener at dette er gode forslag, og ønsker en dialog om dette mellom partene i offentlig sektor.

Entreprenørskap

Utvalget synes å legge liten vekt på virkemidler rettet mot entreprenørskap, og begrunner dette med at nye arbeidsplasser erfaringsmessig skapes i eksisterende bedrifter i større grad enn ved nyetableringer. Samfunnsviterne mener det er viktig å ha større fokus på entreprenørskap innenfor akademiske yrker og legge til rette for nyetableringer innenfor faggrupper som tradisjonelt har drevet privat virksomhet i beskjedent utstrekning. Arbeidsstokken, utdanningsnivået, ressursituasjonen og de utfordringer man står overfor, har endret seg betydelig de siste tiårene, og erfaringer fra det tradisjonelle arbeidsmarkedet er ikke nødvendigvis tilstrekkelige til å se behovene og potensialet i framtidens arbeidsmarked. Skal vi se nye muligheter, leve av kunnskap og lage gode løsninger for verdens utfordringer, mener Samfunnsviterne det er viktig at ulike faggrupper arbeider sammen, opparbeider tverrfaglig, helhetlig kompetanse og etablere nye og utradisjonelle virksomheter.

Utvalget mener at differensiert arbeidsgiveravgift er et generelt virkemiddel i den forstand at den gjelder for alle typer arbeidskraft, og ikke et målrettet virkemiddel overfor kompetansearbeidskraft. Samfunnsviterne vil peke på at økt satsing på entreprenørskap innenfor kompetansekrevede virksomheter, kan medføre at bedriftsrettede tiltak av typen differensiert arbeidsgiveravgift kan få større betydning for etablering av kompetansekrevede arbeidsplasser framover i tid. Samfunnsviterne mener derfor det er viktig å se helhetlig på potensialet i denne typen virkemidler.

Omstilling

Utvalget mener dagens arbeidsmarkedstiltak i for liten grad stimulerer til relevant omskolering og omstilling tilpasset veksten i kompetanseintensive næringer.

Utvalget mener også at støtte til videre- og etterutdanning er et tiltak som bør utnyttes bedre for at arbeidstakere skal komme i nytt produktivt arbeid.

Samfunnsviterne er enig med utvalget i disse vurderingene, og vil peke på behovet for å fortsette med en offensiv satsing på kompetanse og handlekraft i Nav. Det er viktig å sikre tilstrekkelige ressurser både på virkemiddelsiden og i forhold til bemanning og et helsefremmende arbeidsmiljø for de ansatte i Nav.

Samfunnsviterne vil også peke på behovet for arbeidstakernes medvirkning og respekten for partssamarbeidet i forbindelse med omstillingsprosesser.

Individrettede tiltak

Utvalget mener at økonomiske, personrettede virkemidler vil bety stadig mindre for folks bosettingsvalg, i takt med økt velstandsutvikling. Samtidig har utvalget pekt på at bosettingsvalg ved overgangen fra studier til den første jobben er viktig også for senere valg av bosted. Dersom man lykkes med å etablere robuste, regionale arbeidsmarkeder med et bredt tilbud av kompetansearbeidsplasser kombinert med et velfungerende tilbud innenfor utdanning og kultur, er Samfunnsviterne av den oppfatning at mange vil være interessert i å bosette seg fast der den første jobben er lokalisert. Samfunnsviterne mener at personrettede økonomiske virkemidler vil kunne ha stor betydning for unge voksne i etableringsfasen til tross for velstandsutviklingen, fordi denne fasen fortsatt er økonomisk krevende for de aller fleste. Samfunnsviterne foreslår derfor at det ses spesielt på individrettede tiltak for denne gruppen, og at det i denne sammenhengen vurderes å utvide muligheten for avskrivning av studielånet slik at flere geografiske områder omfattes.

Utvalget vurderer at tidsbesparende tiltak, det vil i første rekke si infrastrukturtiltak, vil ha en sterkere effekt på rekrutteringen til kompetansearbeidsplasser i hele landet enn økonomiske, personrettede tiltak. Samfunnsviterne mener at infrastrukturtiltak er viktige, men at disse tiltakene ikke nødvendigvis skal vurderes opp mot hverandre. Samfunnet må være villig til å foreta investeringer i kunnskap og kompetanse. Ønsker man god geografisk spredning på kompetansearbeidsplassene, kan det være nødvendig med investeringer utover kostnadsrammen for dagens virkemidler.

Utvalget mener at pendlerfradraget ikke er et målrettet virkemiddel for å oppnå en bedre spredning av kompetansearbeidsplasser, og at dette fradraget kan ha en sentraliserende effekt, fordi fradraget per i dag anvendes mest i forhold til pendling i hovedstadsregionen. Samfunnsviterne er enig i at pendlerfradraget neppe har noen effekt for *etableringen* av nye arbeidsplasser, men vil peke på at det i liten grad er vurdert om pendlerfradraget på sikt kan ha betydning for *rekruttering* til regionale kompetansearbeidsplasser, etter hvert som slike arbeidsplasser opprettes. Dagens sentrering av fradragsbruken rundt hovedstaden, må antas å ha sammenheng med at arbeidsmarkedet nettopp er sentralisert, og at det ikke er så mange kompetansearbeidsplasser å pendle til i store deler av landet. Etter hvert som man lykkes med å skape robuste, regionale arbeidsmarkeder, kan man i økende grad forvente at pendlerfradraget kan få økt betydning for bosetningen utover i landet, og dermed for rekrutteringen til de nye arbeidsmarkedene. Samfunnsviterne mener derfor at det er uheldig å endre denne fradragsmuligheten før man ser hvilke rekrutteringsbehov som oppstår i de regionale arbeidsmarkedene.

Kunnskapsinfrastruktur

Utvalget skriver i sin rapport at analyser som er foretatt ikke indikerer at regioner med høgskoler og/eller universitet har en raskere vekst i kompetansearbeidsplasser enn andre

tilsvarende regioner. Samfunnsviterne mener imidlertid at tilstedeværelsen av høyskoler og universiteter åpenbart må være av betydning for robustheten og bredden i et regionalt arbeidsmarked og i hvilken grad et arbeidsmarked vurderes å være faglig attraktivt for arbeidstakerne.

Samfunnsviterne ønsker ikke i denne sammenheng å gå nærmere inn på hva som er den mest hensiktsmessige strukturen for plassering av universiteter og høyskoler, men vil peke på behovet for at disse institusjonene i seg selv må være så store, robuste og attraktive at de kan ha sterke fagmiljøer med høy kompetanse.

Utvalget mener at målet med en satsing på kompetansearbeidsplasser må være å gjøre hele Norge mer attraktivt for etablering av, og rekruttering til, kompetansearbeidsplasser. Utvalget mener derfor at man ikke skal treffe tiltak som hindrer veksten i kompetansearbeidsplasser i større byer til fordel for mindre steder. Samfunnsviterne er enig i at en slik politikk ville kunne virke mot sin hensikt, og at det ikke er noen automatikk i at disse arbeidsplassene vil etableres andre steder i landet.

Utvalget har lagt til grunn at gevinsten for samfunnet blir størst hvis politikken bidrar til å bygge opp under fortrinn snarere enn å kompensere for svakheter. Dette er en av grunnene til at utvalget mener at regionale sentra har en viktig funksjon i å bygge robuste arbeidsmarkeder hvor kompetansearbeidsplasser kan vokse fram. Samfunnsviterne er enig i disse vurderingene og vil understreke at det er viktig å stimulere til vekst og utvikling også i storbyregionene og at det er viktig å se helhetlig på landets muligheter for å konkurrere om gode arbeidstakere og etablering av virksomheter.

I den globale sammenhengen er Norge som sådan en avsidesliggende region og vi må ha fokus på vår samlede konkurransekraft, samtidig som vi arbeider for å styrke de regionale arbeidsmarkedene internt. Samfunnsviterne mener kompetanse er landets fremste ressurs i årene som kommer, og Norge bør derfor ha store ambisjoner for vekst i kompetansekrevene arbeidsplasser. Dersom virksomheter og arbeidstakere skal se på Norge som et attraktivt land å drive virksomhet og arbeide i, må vi i tillegg til god bredbåndsdekning, infrastruktur og tilgang på boliger og kvalitetsutdannelse, ha store ambisjoner for selve kompetanseutviklingen. Det er derfor en viktig forutsetning for videre vekst at kompetansen på viktige områder er like god eller bedre enn i andre land, og at vi har et konstant fokus på utdanningssystemet og forskningen.

Samfunnsviterne vil også peke på viktigheten av å opprettholde den norske arbeidslivsmodellen, med et godt partssamarbeid og demokratiske arbeidsplasser med involverte, ansvarsfulle arbeidstakere.

Landbruksvirkemidler

Utvalgets flertall foreslår å omprioritere noen av landbruksvirkemidlene til fordel for virkemidler rettet spesifikt mot opprettelse av kompetansearbeidsplasser. Samfunnsviterne er enig i at mange arbeidstakere innenfor landbruket vil ha glede av mer robuste, regionale arbeidsmarkeder, men er skeptisk til den foreslåtte omprioriteringen av

landbruksvirkemidlene. Samfunnsviterne mener at flere kompetansearbeidsplasser regionalt ikke bør komme i stedet for videre utvikling i primærnæringene, men i tillegg.

Helhetlig politikk

Samfunnsviterne er også enig i betydningen av at distrikts- og regionalpolitikken, samferdsels- og kommunikasjonspolitikken, nærings- og innovasjonspolitikken, arbeidsmarkeds- og velferdspolitikken, utdannings- og forskningspolitikken, helsepolitikken, samt mangfolds- og integreringspolitikken trekker i samme retning dersom man skal lykkes i de målsetningene som skisseres i utvalgets mandat.